

Naturvårdsenheten
Per Folkesson
0155-26 40 00

Datum
2008-12-15

Dnr
511-8455-2006

Skötselplan för Linuddens naturreservat

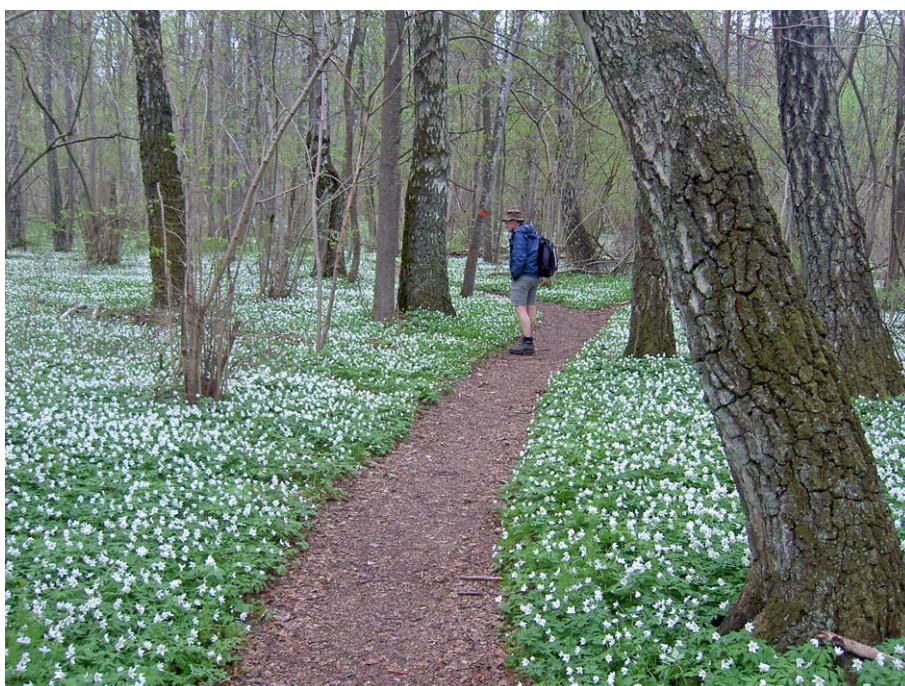

Foto: Monika Gustafsson

Postadress
611 86 NYKÖPING

Besöksadress
Stora torget 13

Telefon
0155 26 40 00 växel

Telefax
0155 - 26 71 25

E-post
lansstyrelsen @d.lst.se

Organisationsnr
202100-2262

Postgiro
35174-2

Bankgiro
5051-8653

Internet
www.d.lst.se

Innehållsförteckning

<i>BESKRIVNING AV RESERVATET</i>	3
1. Syfte med reservatet.....	3
2. Uppgifter om reservatet.....	3
3. Naturgeografiska förhållanden.....	3
4. Historisk och nuvarande markanvändning.....	3
5. Biologiska värden	6
6. Geovetenskapliga/hydrologiska värden.....	8
7. Kulturhistoriska värden	8
8. Värden för friluftsliv och forskning.....	8
9. Källförteckning	9
<i>PLAN FÖR RESERVATETS SKÖTSEL</i>	10
1. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder.....	10
2. Friluftsliv	12
3. Jakt och fiske	13
4. Uppföljning.....	13
5. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder	14
6. Skötselplanekarta.....	15

BESKRIVNING AV RESERVATET

1. Syfte med reservatet

Att bevara och skydda ett område med lövskog och en för trakten rik och särpräglad lundflora, samt att bevara en strandäng med rik och ovanlig flora.

2. Uppgifter om reservatet

Objektnummer	0402004
Län	Södermanlands län
Kommun	Nyköping
Socken	Nicolai
ID-punkt	x = 6513103, y = 1574206
Areal	11 ha
Natura 2000-område	Linudden SE 0220119
Naturgeografisk region	Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken
Kulturgeografisk region	Skärgården
Uppskattade arealer av olika naturtyper i reservatet:	
- Ädellövskog	ca 8,0 ha
- Naturbetesmark	ca 2,4 ha
- Åker	ca 0,6 ha
- TOTALT	ca 11 ha
Rapporterade Natura 2000-naturtyper (*) och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv:	ca 11 ha
- Boreonemoral, äldre naturliga ädellövskogar med rik epifytflora (9020)	35 %
- Fuktängar med blåtåtel eller starr (6410)	15 %
- Havsstrandängar av Östersjötyp (1630)	15 %

*) Arealuppgifterna för de rapporterade Natura 2000-naturtyperna är preliminära och kan komma att ändras efter genomförd basinventering.

Prioriterade bevarandevärden

Datum

Dnr

2008-12-15

511-8455-2006

- *Naturtyper* Ädellövskog, betad strandäng.
- *Strukturer* Strandvallar, gamla grova träd, död ved,
- *(landskapselement)* hålträd, naturlig dynamik, rik lundflora,
- *Växt- och djursamhällen* Kärlväxter och kryptogamer samt fåglar knutna till ädellövskogen och den betade strandängen.
- *Arter* Rödlistade och signalarter, se tabell 1, samt typiska arter för Natura 2000-naturtyperna.
- *Friluftsliv* Upplevelse av artrik strandäng samt av lövlund med rik lundflora och rikt fågelliv, Sörmlandsleden.

3. Naturgeografiska förhållanden

Marken i naturreservatet är flack, relativt stenfri och sluttar svagt ner mot Örstigsviken. Området ligger som högst 9 meter över havet vilket på grund av landhöjningen innebär att hela reservatet för inte så länge sedan låg under havsytan. Några låga men markanta äldre strandvallar sträcker sig tvärs genom reservatet ungefär i dess mitt och syns i form av en vag terrassering. Strandvallarna är uppbyggda av kalkrikt svallmaterial som bidrar till den kalkrika jordmånen som annars består av ett tunt täcke lövmull. Jordarten är kalkrik mo. I skogsdelen är marken frisk och bitvis fuktig.

Den trädfria betesmarken kan delas upp i en inre fuktäng och en yttre årligen översvämmad havsstrandäng. De delas av en mindre strandvall. Fuktängen har en småtuvighet som ofta och även här hör samman med en rik flora.

4. Historisk och nuvarande markanvändning

Reservatet som tidigare bestod av endast skogsdelen har nyligen utökats för att omfatta samma område som Natura 2000-området Linudden. De nya områdena är en äldre igenväxt betesmark som går som en flik in i det tidigare reservatet och strandängen som sträcker sig från skogen och ut mot Örstigsviken. En flik åkermark belägen mellan skogen och strandängen ingår också.

Det idag skogbeväxta området var betesmark fram till ca 1930. Gran var det dominerande trädslaget men även tall, björk, lind, al och ask förekom. I samband med arrendeskifte 1934 upphörde beteshävderna i området och avverkningar gjordes i den då 50-70 åriga skogen. Det norra partiet sparades för att bli "Arnö fideikommiss' urskog". Man sparade då också de grova lindarna som man idag kan se mitt i reservatet samt en del björkar i södra delen. Majoriteten av träden idag är alltså 75 år och yngre. Området har gallrats i olika omgångar för att få det lundlika bitvis lite glesa trädbestånd man kan se idag. Cirka 1950 gjordes en gallring i buskvegetationen och en ymnig förekomst av gran togs bort. Den senaste gallringen gjordes runt 1980. Norra delen har dock troligtvis fått stå orörd förutom bortplockning av granplantor. Linudden skyddades som naturminne 1947 vilket senare övergick till naturreservat.

Datum

Dnr

2008-12-15

511-8455-2006

Den centralt liggande äldre betesmarken som nyligen införlivades i reservatet har fått växa igen spontant och är nu nästan helt sluten. Förutom några äldre vidkroniga hagmarksträd av lind och ask samt några föryngringsträd av ask, växer här också stora grovvuxna buskage av hassel och hagtorn. Det är osäkert när hävden upphörde i området men det betades fortfarande vid en inventering 1956. Man kan också se på kartan från 1950-talet att området var öppet (bild 1). Observera att reservatsskogen då omgavs av betesmark på hela västra och södra kanten, det som idag till stora delar är åkermark.

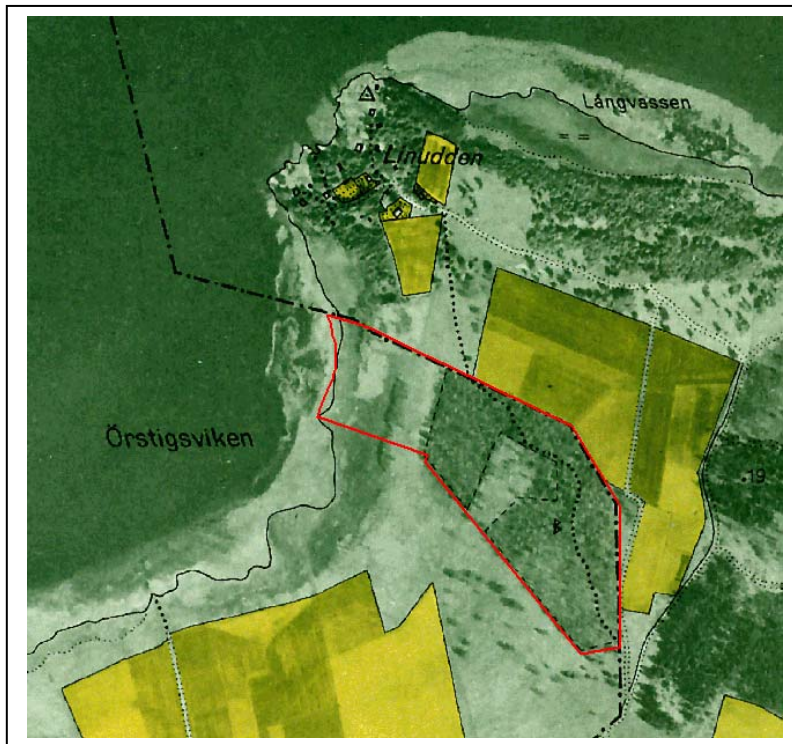

Bild 1. Linudden för cirka 55 år sedan med idag aktuella yttergränser inritade i lila. Stigen genom reservatet har ungefär samma sträckning som idag. Den i skogen centralt liggande betesmarken som idag är igenväxt är här till stora delar öppen. Strandängen ser trädfri ut. Det som idag är åkermark väst och sydväst om reservatet var här betesmark. Ekonomiska Kartan, kartlagd ca 1950.

Strandängen som också nyligen införlivats i reservatet har av den hävdgynnade floran att döma hävdats sedan marken steg upp ur havet för 100-300 år sedan, se historisk karta, bild 2. Enligt hörsägen skulle en ridå med al ha vuxit på strandängen utefter hela havsviken så att havet inte sågs ifrån gården Örstignäs. Så sent som 1995 stod en smal ridå av alskog i östra kanten av betesmarken. Den togs bort i slutet av 1990-talet och strandängen är nu i stor sett träd och buskfri. Beteshävdens beskrevs vid inventering 1995 ha varit svag under låg tid. Bladvass hade brett ut sig på stora delar av ängen. Hävden har blivit bättre de senaste åren och vassen håller åter på att trängas undan.

Datum

Dnr

2008-12-15

511-8455-2006

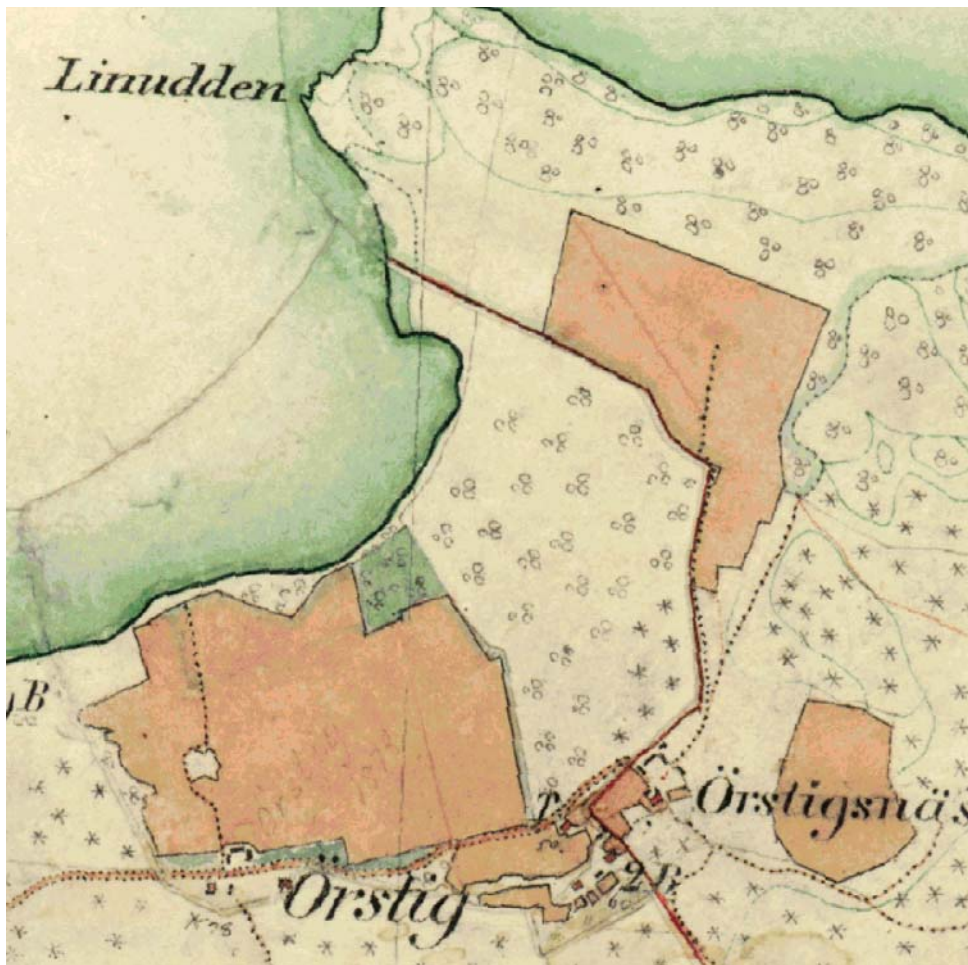

Bild 2. Linudden för cirka 110 år sedan. Det nuvarande reservatet är bevuxet med Lövträd (ringar) och barrträd (stjärnor) och strandängnen ligger delvis under havsytan. Häradskartan från slutet av 1800-talet.

5. Biologiska värden

Skogsmark

Lövskogslunden hyser tack vare markens kalkinnehåll en rik växtflora med inslag av många ovanligare arter såsom *lungört*, *vårärt*, *desmeknopp*, *daldocka*, *storräms*, *strutbräken*, *tandrot*, *tvåblad*, *nästrot* och *lundstjärnblomma*. De flesta träden har en ålder av 60 till 75 år och har ännu ej fått så höga värden i sig. Enstaka träd och skogspartiet i norr har en ålder av 100-130 år och hyser värden i form av bohål, död ved och påväxt av mossor, lavar och tickor. En hel del liggande död ved förekommer; i södra delen rikligt med klenare lågor av sälk och i norra delen även en del grövre lågor av andra trädslag. Man kan se enstaka exempel på naturlig dynamik där ett träd ramlat och bildat en lucka, och hur en ny etablering sker av unga träd. I hela området är hassel rikligt förekommande. Bitvis finns en del äldre hassel med döda grenar något som är viktigt för många sällsynta arter. Fågellivet är rikt med bland annat sångare och hackspettar.

Datum

Dnr

2008-12-15

511-8455-2006

Betesmark

Betesmarken består av en fuktäng på fast mark och en havsstrandäng som årligen översvämmas. Floran vittnar om att området har en lång kontinuitet av hävd. Fuktängen har den småtuvighet som ofta hör ihop med hög artrikedom. Marken är dessutom kalkpåverkad vilket tillsammans med hävden ger en ovanlig och rik flora. Här finns stor utbredning av arterna; *darrgräs*, *älväxing*, *stagg*, *blåtåtel* och *hirsstarr* men även *nattviol*, *svinrot* och *majviva* förekommer. *Brittmaskros*, *kvällsmaskros*, *fläckmaskros* och *hartmanstarr* är några av de mer ovanliga arterna.

Havsstrandängen visar spår av tidigare svag hävd med rester av betad bladvass men hävdgynnade och för djuren smakliga arter som *krypven*, *agnsäv* och *havssälting* börjar breda ut sig. Här finns förutsättningar för att många idag sällsynta växtarter ska dyka upp. Den väl hävdade träd- och buskfria strandängen har också stor betydelse för rastande och häckande änder och vadare.

Flora och fauna

Beskrivning av rödlistade arter och signalarter, tabell 1.

Tabell 1. Rödlistade arter, signalarter samt andra skyddsvärda arter registrerat i objektet. Notera att tabellen bygger på inventeringarna som finns i källförteckningen. Rödlistekategori följer Gärdenfors, U. (ed.) 2005. *Rödlistade arter i Sverige 2005*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. (VU) = sårbar, (NT) = missgynnad. (S) = signalart enligt Skogsstyrelsen.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistad/ signalart	Notering (förekomst, lokal m m)
Kärlväxter			
Desmeknopp	<i>Adoxa moschatellina</i>	S	lunden
Fläckmaskros	<i>Taraxacum maculigerum</i>	NT	fuktängen
Hartmanstarr	<i>Carex hartmanii</i>	VU	fuktängen
Hässleklocka	<i>Campanula latifolia</i>	S	lunden
Kvällsmaskros	<i>Taraxacum praestans</i>	VU	fuktängen
Lind	<i>Tilia cordata</i>	S	lunden
Lundstjärnblomma	<i>Stellaria nemorum</i>	S	lunden
Nästrot	<i>Neottia nidus-avis</i>	S	lunden
Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>	S	lunden
Storgröe	<i>Poa Remota</i>	NT/S	lunden
Storrams	<i>Polygonatum multiflorum</i>	S	lunden
Strutbräken	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	S	lunden
Svart trolldruva	<i>Actaea spicata</i>	S	lunden
Tvåblad	<i>Listera ovata</i>	S	lunden
Underviol	<i>Viola mirabilis</i>	S	lunden
Vårärt	<i>Lathyrus vernus</i>	S	lunden
Vättersos	<i>Lathraea squamaria</i>	S	lunden
Svampar			
Fläckticka	<i>Skeletocutis nivea</i>	S	lunden
Hasselticka	<i>Dichomitus campestris</i>	S	lunden
Läderskål	<i>Encoelia furfuraceae</i>	S	lunden
Scharlakansröd vårskål	<i>Sarcoscypha coccinea</i>	NT/S	lunden
Insekter			
Spjuttaftonfly		NT	

6. Geovetenskapliga/hydrologiska värden

Det havsnära läget intill Mellanfjärden gör strandängen till en viktig lokal för häckande och rastande sjöfågel. Den kalkhaltiga jordarten tillsammans med de av kalkhaltigt material uppbyggda strandvallarna utgör förutsättningen för ädellövs skogen och den rika lund- och betesmarksfloran. Områdesvis förekomst av strutbräken kan tyda på rörligt markvatten och eventuellt tidigare källuppsprång. Speciellt det naturskogslika området i norr är lite fuktigare och har även en förekomst av mer fuktkrävande arter. Ett fuktigt marktillstånd i skog är viktigt för många idag sällsynta arter. Området har enligt muntliga källor blivit allt torrare med åren, något som kan vara naturligt i och med landhöjningen men som också kan ha snabbats på av dikning norr om skogen troligen i samband med uppbrukandet av åkermarken (efter 1950, se bild 1). Strandvallarna som sträcker sig tvärs över reservatet i dess mitt är i sig ett geologiskt spår värt att bevara.

7. Kulturhistoriska värden

Lövskogslunden vid Linudden kan lätt förknippas med orördhet, men i själva verket är det man ser ett igenväxningsskede av en tidigare betesmark. Kvar från betesmarksepoken på Linudden som upphörde 1934 finns några grova björkar och ett antal vidkroniga grova lindar. De hyser nu höga värden som boträd åt fåglar och insekter, och som växtplats för vanliga och ovanliga mossor, lavar och tickor. Betesmarken har en hävdgynnad flora som tyder på att marken varit hävdad under många hundra år, i senare tid genom bete men tidigare troligen också genom slåtter.

8. Värden för friluftsliv och forskning

Den hasselrika ädellövlunden med sin skira grönska och rika lundflora är på våren ett populärt utflyktsmål. Det är enkelt att ta sig till reservatet via Arnö och vägen ut mot Strandstuguvikens camping. Från parkeringen i södra delen slingrar sig en stig genom lundområdet, fram till den öppna betade strandängen vid Örstigsviken. Här finns en rik och speciell hävdgynnad flora för den örtintresserade. Fågellivet är rikt såväl inom lunden som på strandängen. Längs stigen finns informationstavlor om olika trädarter som passeras. Stigen ingår som en del i Sörmlandsleden etapp 45:1 Arnö-Strandstugeviken (13,3 km) där en rundslinga runt Örstignäs på 8 km ingår. Som studie och forskningsobjekt är ädellövs skogen med dess begynnande naturliga dynamik, de äldre strandvallarna och den kalkgynnade ovanliga floran intressant.

Datum

Dnr

2008-12-15

511-8455-2006

9. Källförteckning

- Botaniska sällskapet i Stockholm. *Sörmlands flora*. Rydberg, H. och Wanntorp, H-E. 2001.
- Gärdenfors, U. ed. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. *Rödlistade arter i Sverige 2005*. 2005.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Beslut om bildande av naturreservat på fastigheten Örstig 1:1 Nicolai socken, Nyköpings kommun*. 17 mars 1947.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Bevarandeplan för Natura 2000-område Linudden (SE 0220119), Nyköpings kommun. D nr: 511-10885-2004*.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Botaniska objekt i Södermanland, bl a Linudden*. Ryberg, M. 1956.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Fjärilar i lövskogar och hagmarker i Södermanlands län*. Elmquist H., Liljeberg G. och Sjöstedt J. 2002.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Förslag till skötselplan för naturreservatet Linudden*. 1989.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Förslag till ändring av beslut och avgränsning för Linuddens naturreservat*. 1995.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Inventering av naturreservatet Linudden*. L-Å. Ericsson. 1966.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Källskogsinventeringen*. Ingvarsson.K. 2001.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Linudden – växtförteckning*. Pettersson. B. 1967.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Program för bevarande av Natur och Kulturmiljövärden i odlingslandskapet*. 1995.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Sörmlands natur, Naturvårdsplan*. Objekt nr 80-110 (klass 1). 1991.
- Undersökning av vegetation och flora*. 1966.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Våtmarksinventeringen*. Id 456, nr 09H2E02.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Åtgärdsplan för bevarande av biologisk mångfald och kulturhistoriska värden i betesmarker och slåtterängar*. År 2001. Kundnr. D 1426.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Ädellövskogsinventeringen*. Objekt nr 9 H 2e 108. 1983.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004*. Utdrag ur databasen TUVÅ. 2005.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Ängs- och hagmarker i Södermanlands län*. 1992.
- Länsstyrelsen i Södermanlands län. *Översiktlig naturinventering, Sörmlandskusten*. Informerarserien nr 7. Rafstedt. T. 1975.
- Nordiska Ministerrådet. *Vegetationstyper i Norden*. 1994.
- Nyköpings kommun. *Närströvområden*. Rydberg, H. 2004.
- Skogsstyrelsen. *Handbok för inventering av nyckelbiotoper*. 2002.
- Södermanlands Hembygdsförbund. *Sörmlandsbygden 1987*. Årsbok 1987.

PLAN FÖR RESERVATETS SKÖTSEL

1. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i fyra skötselområden, se skötselplanekartan på sidan 15.
Skötselområdena är:

- 1: Ädellövskog med fri utveckling
- 2: Hasselrik lövskogslund
- 3: Betad strandäng
- 4: Åkermark

Skötselområde 1: Ädellövskog (totalt ca 1,8 ha)

Beskrivning

Området har i stort sett stått orört sedan 1934 då bete upphörde. Idag har en ädellövskogsliknande miljö bildats. Här växer rikligt med grov ask och klibbal med en ålder av ca 100-140 år. Trädskiktet består för övrigt av äldre, medelålders och yngre träd av asp, björk och alm. I de lägre skikten finns riklig förekomst av hägg men även rönn, hassel och måbär förekommer. Både träd- och örtskikt visar på en stor frodighet, ett resultat av det friska till fuktiga marktillståndet tillsammans med den kalkhaltiga jordmånen. Floran i detta område skiljer sig lite i förhållande till resten av skogen. Här förekommer bland annat *daldocka, rödblära, storrams, tvåblad, hässleklocka och lundstjärnblomma*. De blommor främst på våren och försommaren. Tidigt på våren är marken täckt med en matta av *vitsippor* med inslag av *lungört, vårärt och svalört*. Om man hukar sig ner kan man också få se den lilla örten *desmeknopp*. Området finns med i Ädellövskogsinventeringen.

Bevarandemål

- Arealen äldre ädellövskog uppgår till ca 1,8 ha.
- Gran förekommer inte i området.

Skötselåtgärder

- Invandrande gran plockas bort.

Skötselområde 2: Hasselrik lövskogslund (totalt ca 6,2 ha)

Beskrivning

Området sträcker sig från parkeringen i söder och på båda sidor om stigen norr ut och utgör största delen av skogen. Det är en lummig lövskogslund där höga medelålders björkar, aspar och lindar tillsammans med en riklig förekomst av hassel bildar ett tak. Området längst i söder domineras av ganska glest stående 60-70 åriga, höga björkar och en riklig förekomst av höga hasselbuketter. Längre norr ut ersätter partier dominerade av 60-70 årig asp och stora områden med medelålders lind. Inslaget av sälk och rönn är också stort och i buskskiktet finns förutom den rikligt förekommande hasseln även måbär och skogstry. På

Datum

Dnr

2008-12-15

511-8455-2006

våren är marken täckt med en matta av vitsippor med inslag av en kalkgynnad lite ovanligare lundflora med bland annat arterna *lungört*, *vårärt*, *underviol*, *ormbär* och *trolldruva*. Senare på sommaren ersätts de av *harsyra* och *ängsfräken*. Inslaget av död ved är rikligt och består nästan uteslutande av sälg. I skötselområdets nordvästra del ingår den spontant igenväxt betesmark som nyligen infogades i reservatet. Här växer några äldre björkar, några grova vidkroniga hagmarksträd av lind och ask och några yngre askar. För övrigt är området beväxt med märkligt grovvuxna hasselbuketter och stora hagtornsbuskar. Grävlinggryt finns på flera håll i skogen.

Bevarandemål

- Arealen hasselrik lövskogslund uppgår till ca 6,2 ha.
- Den rika lundfloran bevaras.
- Hasseln har goda betingelser att fortleva.
- Gran inte förekommer med mer än 5% täckning.

Skötselåtgärder

- Lövskogen hålls i ett lundliknande tillstånd med god sikt under krontaket.
- Trots vissa naturvårdsinsatser hålls krontaket slutet för att undvika stora slyuppslag.
- Försiktig naturvårdsröjning bland unga skott (sly) av träd, ersättningsträd sparas.
- Vid behov frihuggning runt de äldre vidkroniga träden.
- Vid behov frihuggning runt mindre partier med hasselbuketter för att säkra hasselns fortlevnad.
- Grövre ved ifrån naturvårdsinsatser ska ligga kvar, grenar och kvistar förs bort.

Skötselområde 3: Betesmark (totalt ca 2,4 ha)

Beskrivning

Området består av en inre fuktäng på fastmark en yttre årligen översvämmad havsstrandäng närmast Örstigsviken. De skiljs åt av en mindre strandvall. Att döma av de kalkgynnade arterna är jordarten kalkpåverkad här liksom i skogsområdet. Området har en lång tradition av hävd men har haft endast svag hävd under sista delen av 1900-talet. Vid en restaurering i slutet av 1990-talet togs alen bort och beteshävden intensifierades. Fuktängen har en småtavig struktur och en spännande artsammansättning dominerad av *hirsstarr*, *blåtåtel*, *stagg*, *älvväxing* och *darrgräs* men med förekomst av arter som *ängsviol*, *nattviol*, *majviva* och det ovanliga halvgräset *hartmanstarr*. Havsstrandängen hade vid den svaga hävden erövrats av bladvass. Den håller nu på att tryckas tillbaka och floran ersätts av hävdgynnade arter som *krypven*, *hundstarr*, *havssälting*, *plattsäv* och *agnsäv*.

Bevarandemål

- Arealen fuktäng och havsstrandäng uppgår till minst 2,4 ha.
- Minst 90% av arealen är väl avbetad vid vegetationsperiodens slut.
- För naturtypen typiska arter finns med minst två arter i minst 65% av provytorna.
- Strandängen hålls fri från träd och buskar undantaget ca 5 enar.

Datum

Dnr

2008-12-15

511-8455-2006

Skötselåtgärder

- Området betas årligen med nötkreatur med ett tidigt betespåsläpp i första halvan av maj och så länge som krävs för att den årligen skall bli väl avbetad.
- Betesmarken hålls fri från träd och buskar med undantag för ca 5 st enar.

Skötselområde 4: Åkermark (totalt ca 0,6 ha)*Beskrivning*

Åkermarken utgör en smal remsa mark som löper tvärs genom reservatet mellan skogen och betesmarken. På 1950-talskartan är området betesmark, se bild 1. Marken ligger idag i träda. Åkermarken kan i fortsättningen skötas som åkermark men kan även komma att ingå i betesmarken. Till exempel kunde man i kanten mot skogen skapa ett buskrikt bryn värdefull för såväl örter som fjärilar.

2. Friluftsliv*Beskrivning*

Reservatet ligger ca 7 km (bilvägen) från Nyköping och nås via Arnö och vägen ut mot Strandstuguvikens camping. En stig löper från parkeringen i söder genom hela området fram till den betade strandängen. Stigen fortsätter också fram till Linuddens fritidsområde och utgör en del av Sörmlandsleden (etapp 45:1). Reservatstavla finns i söder vid parkeringen och i norr där stigen löper ut ur skogen. Utefter stigen i skogen finns informationstavlor om olika trädslag. Under våren och den mest intensiva blomningstiden bör man inte ha hundar lösa och inte lämna stigen, lundfloran är känslig för tramp och kan lätt skadas.

Bevarandemål

- Information om reservatet och dess historik skall finnas för att berika besöket.
- Informationsskyltarna skall finnas både vid parkeringsplatsen i söder samt i norr där stigen leder ut ur skogen och möts av stigen från Linuddens fritidsområde.
- Stigen som löper genom hela området skall vara lättframkomlig.
- Området skall vara lättillgängligt även för rullstolsburna.

Skötselåtgärder

- Underhåll av reservatsskyltar, förnya skyltar vid utvidgning av reservatet.
- Underhåll av parkeringsplatsen, och ev en utökning. Røjning runt parkeringsplatsen.
- Underhåll av rastbord vid parkeringsplatsen.
- Uppsättande av vägvisare vid avfarten mot Strandstuguvikens camping, vid avfarten mot Örstigs fritidsområde och vid infart till parkeringsplatsen.
- Underhåll av stigen, och säkerhetsrøjning runt denna.
- Stigar och övriga inrättningar i reservatet anpassas för rullstolsburna besökare, efter samråd med De handikappades riksförbund.

3. Jakt och fiske

Jakt förekommer inte inom reservatet med undantag för eftersök och skyddsjakt på skadat vilt.

4. Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs **varje år** för:

- Underhåll av informationsskyltar, stätta, rastbord, parkeringsplats och området runt denna.
- Underhåll och säkerhetsröjning av stig.
- Beteshävd och slyröjning på strandängen.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart **10:e år** för:

- Naturvårdsröjning och frihuggning inom skötselområde 2.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart **12:e år** för:

- Inventering av lundväxter i fasta provytor, skötselområde 2.
- Inventering av typiska arter i betesmarken, skötselområde 3.
- Utbredning av naturtyper.

Uppföljning av skötselåtgärder

Entreprenörer ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts (datum för betespåsläpp och installning, antal betesdjur, röjning och putsning).

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder genomförts.

Datum

Dnr

2008-12-15

511-8455-2006

5. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Vem	Prioritet	Finansiering
Bete	Årligen	Skötselområde 3	Arrendatorn	1	Miljöstöd
Röjning	Årligen	3	Arrendatorn	1	Miljöstöd
Underhåll och säkerhetsröjning runt stig	Årligen	1, 2	Sörmlandsleden	1	Skötselanslag
Underhåll av reservatstavlor och parkering och röjning runt parkeringen	Årligen	1, 2	Sörmlandsleden	1	Skötselanslag
Nya spänger	2008-2009	1	Sörmlandsleden		Skötselanslag
Handikap-anpassning av stigar och installationer	2008-2009	Friluftsliv	Länsstyrelsen	1	Skötselanslag
Nya informationsskyltar	2007	1, 2	Länsstyrelsen	1	Skötselanslag
Utmärkning av ny reservatsgräns	2008		Länsstyrelsen	2	Skötselanslag
Parkeringsplats, utökning	2008-2009	Friluftsliv	Kommunen, Länsstyrelsen	1	Skötselanslag
Uppsättning av vägvisare	2008-2009	Friluftsliv	Kommunen, Länsstyrelsen	1	Skötselanslag
Naturvårdsröjning och borttagande av unggran	2008-2009, var 10:e år	(1), 2	Kommunen, Länsstyrelsen	1	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	Samtliga områden	Länsstyrelsen	1	Skötselanslag
Uppföljning av bevarandemål	Se ”Uppföljning av bevarandemål”	Samtliga områden	Länsstyrelsen	1	Anslag för uppföljning

Datum

2008-12-15

Dnr

511-8455-2006

6. Skötselplanekarta

